

คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
(ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท
อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วย มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามเจตนารมณ์ มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ ที่ กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตรวจสอบต่อความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง

- (๑) เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
- (๒) เพื่อป้องกันความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- (๓) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงาน ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (๔) เพื่อกำหนดมาตรการ ภารกิจในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- (๕) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (๖) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๓. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

๓.๑ ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

๑. ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
๒. เศรษฐกิจ (Economic)
๓. การเมือง (Political) สังคม (Social)
๔. เทคโนโลยี (Technology)

๓.๒ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

๑. คณะผู้บริหารหรือกลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)
๒. โครงสร้างสร้าง (Structure) เช่น มีโครงสร้างองค์กรที่ไม่เหมาะสมกับการกิจ
๓. รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) เช่น กระบวนการหรือการบริหารจัดการ นโยบายและแผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุงข้อบกพร่อง
๔. บุคลากร (Staff) เช่น การจัดการทรัพยากรมนุษย์
๕. ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคคลทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) คือพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ในองค์กร
๗. ค่านิยม (Shared Values) เป็นค่านิยมของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน ในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นลักษณะ Pre-decision ส่วนการตอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน post-decision

๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) ซึ่งจำแนกได้ ๔ ประเภทดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S : Strategic Risk)
เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O: Operational Risk)
เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ
๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F: Financial Risk)
เป็นความเสียหายในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีที่ไม่ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง (C:Compliance Risk)
เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง
ได้ หรือ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่
สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ สถานการณ์ปัจจุบัน (ระเบียบล้าหลัง)

**การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring
Organization of the Tread way Commission)**

๑. สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Environment) เช่น นโยบายของผู้บริหาร วัฒนธรรม
องค์กร ค่านิยมร่วม อำนาจหน้าที่ ความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคลากร กระบวนการบริหาร
ทรัพยากรทางการบริหารระเบียบกฎหมาย สารสนเทศ การติดตามประเมินผล ฯลฯ
๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการ
บริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม
๓. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ ที่อาจ
เกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกหน่วยงาน
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยง ที่มี
อยู่โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมิน
ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน
๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความ
เสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอัน
เหมาะสมด้วยวิธีการ ๔ วิธี ดังนี้
 - ๕.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) หมายถึงการเลิกหรือไม่กระทำในอันที่จะก่อให้เกิด
ความเสียหายหรือความเสี่ยง
 - ๕.๒ การควบคุมความสูญเสีย (Risk reduction) มี ๒ วิธี คือ
 - ๑) การป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย
 - ๒) การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียมิให้มีผลกระทบในวงกว้าง
 - ๕.๓ การแบ่งความเสี่ยง (Risk Sharing) คือวิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือโอกาสที่จะ
เกิดความเสี่ยง
 - ๕.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) คือการยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กร มีความ
เสี่ยงในบางประเด็นเป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหาหรือ
สามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยอมรับได้
๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือ การกำหนดกิจกรรมการปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะกระทำเพื่อลด
ความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนด
กระบวนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้าง
ความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ
๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำองค์กรว่าระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือไม่ มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือดียิ่งขึ้นไป

๖. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย (pressure/incentive) หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (opportunity) หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization คือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต(fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมการทุจริต (The Fraud Triangle)

ที่มา : <https://www.facebook.com/TheEnlightenerNews>

๗. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขเพิ่มเติม
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๔) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๘. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๕ ขั้นตอน

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขเพิ่มเติม
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขเพิ่มเติม		
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับขั้นตอนอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือ มีการติดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้คิวที่เร็วขึ้น		/
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		/
๓. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลที่มาติดต่อราชการ		/
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลหรือจากผู้มารับบริการ		/
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎหมายระเบียบที่กำหนด		/
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารโดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ		/
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเองงานส่วนตัวมาทำที่ทำงาน ขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน		/
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่างๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานนั้น เช่น นายก ใช้อำนาจในตำแหน่งกดดันให้ผู้อำนวยความสะดวกสถานศึกษา รับบุตรหลานของนายกเทศมนตรีเข้าเป็นนักเรียนโดยไม่ต้องมีการสอบ		/

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น)
ความเสี่ยงด้านการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
๑. การบริหารงานเงิน งบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		/
๒. การเข้าเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐนั้นปฏิบัติหน้าที่ อาทิ การเป็นคู่สัญญากับตนเอง ในการจัดซื้อจัดจ้างจากห้างร้านพวกพ้อง เพื่อ ญาติ		/
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
๑. การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน รับโอน การเลื่อนตำแหน่งหรือเงินเดือน การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียบบ้างเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง หรือต่อสัญญาจ้าง		/

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด(Likelihood)พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้บางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้น้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง / ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดจากความเสียหายนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ผลกระทบเกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษชี้ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน และแจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี หรือน้อยมาก

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๑ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๑ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๑ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ มีการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมข้ามหน่วยงานหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	ช่วงคะแนน
๔	ระดับความเสี่ยงสูงมาก Extreme Risk = E	๑๕-๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง High Risk = H	๙-๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง Moderate Risk = M	๕-๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ Low Risk = L	๑-๓

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขเพิ่มเติม			
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับขั้นเนื่องจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือ การให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้เร็วขึ้น	๑	๑	๑

๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	○	○	○
๓. การรับของขวัญ หรือ ของฝากจากผู้มาติดต่อราชการ	○	○	○
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย			
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง และแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	○	○	○
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ	○	○	○
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน เองงานส่วนตัวมาทำที่ทำงาน เจ้าหน้าที่ขาดความรับผิดชอบและจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน	๑	๑	๑
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่างๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานนั้น	๑	๑	๑
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ	๑	๑	๑
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล			
๑. การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน รับโอน การเลื่อนตำแหน่งหรือเงินเดือน การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	○	○	○

ผลการประเมินระดับค่าความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขเพิ่มเติม				
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือ การให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น		✓		
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
๓. การรับของขวัญ หรือ ของฝากจากผู้มาติดต่อราชการ		✓		
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลหรือจากผู้มารับบริการ	✓			

ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย				
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎหมายระเบียบที่กำหนด	✓			
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ		✓		
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน เองงานส่วนตัวมาทำที่ทำงาน ขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	✓			
๔. การอาศัยอำนาจในตำแหน่งของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่างๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานนั้น	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		✓		
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
๑. ๑. การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน รับโอน การเลื่อนตำแหน่งหรือเงินเดือน การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	✓			

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพจน์มิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๗ และแก้ไขเพิ่มเติม		
๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือ การให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	ต่ำ	๑. ประชุมอบรมพนักงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร ๒. โครงการพัฒนาคุณภาพ การให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล
๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	ต่ำ	๑. มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน ๒. ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานดูแล ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด

๓. การรับของขวัญ หรือ ของฝากจากผู้มาติดต่อราชการ	ต่ำ	๑. มาตรการไม่รับของขวัญหรือของขวัญ No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่
๔. การรับของขวัญของฝากจากบุคคลหรือจากผู้รับบริการ	ต่ำ	๑. มาตรการ มาตรการไม่รับของขวัญหรือของขวัญ No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง และแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ต่ำ	๑. มาตรการแสดงเจตจำนงในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารของผู้บริหารด้วยการจัดทำแผนป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส
๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีกฎระเบียบรองรับ	ปานกลาง	๑.โครงการพัฒนาบุคลากรด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน เอางานส่วนตัวมาทำที่ทำงาน เจ้าหน้าที่ขาดความรับผิดชอบและจิตสำนึกในการปฏิบัติงานผู้อำนวยการสถานศึกษา รับบุตรหลานของนายกเทศมนตรีเข้าเป็นนักเรียนโดยไม่ต้องมีการสอบ	ต่ำ	๑. มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ	ปานกลาง	
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
๑. ๑. การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน รับโอน การเลื่อนตำแหน่งหรือเงินเดือน การมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียบบริบนเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	ต่ำ	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท อำเภอเขยริใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑. การใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการอนุญาต อนุมัติ ต่าง ๆ ตาม พรบ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขเพิ่มเติม	<u>ขั้นตอนการตรวจเอกสาร</u> ๑. เจ้าหน้าที่เรียกเก็บสินบนเพื่อลดคิวการให้บริการ ๒. จนท.รู้เห็นเป็นกรณีผู้บริการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จกับหน่วยงานเพื่อให้ได้รับการอนุมัติอนุญาต ๓. เจ้าหน้าที่เรียกเก็บสินบนช่วยระหว่งการตรวจสอบเอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อให้เอกสารผ่านง่ายขึ้น ๔. ใช้ความสนิทสนม ความสัมพันธ์ส่วนตัวในการตรวจสอบเอกสารอันเป็นเท็จ <u>ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ</u> ๑. มีการเรียกเก็บสินบน/ของขวัญก่อนการอนุญาต อนุมัติ	๑	๑	ต่ำ 	๑. จัดทำคู่มือและขั้นตอนการยื่นคำขออนุมัติอนุญาตต่าง ๆ และติดประกาศประชาสัมพันธ์ ณ สถานที่ที่กำหนดขึ้น หรือ ณ จุดบริการ OSS หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ เฟสบุ๊คของหน่วยงาน ให้ผู้มาขอรับบริการทราบ ๒. จัดกิจกรรม/ประกาศเจตนารมณ์นโยบายไม่รับเงินหรือของขวัญ NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ๓. นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการอนุญาต อนุมัติโดยส่วนราชการสามารถตรวจสอบได้ทุกช่วงเวลา ๔. มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ	ทุกสำนัก/กองงานต่าง ๆ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๒. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน	<u>ขั้นตอนการตรวจกำหนดTOR หรือ สเปคพัสดุ</u> ๑. การจัดทำร่าง TOR โดยเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง หรือกำหนดสเปคคุณสมบัติเฉพาะ เป็นการกีดกันการบุคคลอื่นหรือห้างร้านอื่น <u>ขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง</u> ๑. เรียกรับสินบนหรือเงินทอนในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง โดยร้านที่มีเงินทอนเยอะจะได้เปรียบพิจารณาเป็นอันดับแรก ทำให้ได้พัสดุที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ตรงตามคุณลักษณะหรือความต้องการใช้งาน <u>ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ</u> ๑. การตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบเอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้างหรือห้างร้าน ๒. เรียกรับเงินก่อนการตรวจรับ	๑	๑	ต่ำ 	๑. จัดกิจกรรม/ประกาศเจตนารมณ์นโยบายไม่รับเงินหรือของขวัญ NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ๒. จัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ๓. จัดทำมาตรการการซัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม	ทุกสำนัก/กองงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง
		๑	๑	ต่ำ 		

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท อำเภอเขยริใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๓. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ	๑. เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทางมีชอบเพื่อเรียกรับผลประโยชน์เพื่อให้เกิดผลต่อการสนับสนุนแผนงาน หรือโครงการ ๒. การรับเงินหรือของรางวัลจากบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	๑	๑	ต่ำ 	๑. จัดกิจกรรม/ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ๒. จัดประชุมพนักงานทุกคนเพื่ออบรมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกและการเป็นข้าราชการที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ทุกสำนัก/กอง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท อำเภอเขยริใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๔. การบริหารงานบุคคล	ขั้นตอนการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง รับโอน การให้ย้าย ๑. ช่วยเหลือพวกพ้อง หรือญาติในการเข้ารับการบรรจุ แต่งตั้ง ๒. เรียกรับเงินจากบุคคลอื่นเพื่อเอื้อให้ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง หรือรับโอน/ย้าย	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (O)	๑	๑	ต่ำ 	๑. จัดกิจกรรม/ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ๒. จัดประชุมพนักงานทุกคนเพื่ออบรมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกและการเป็นข้าราชการที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ทุกสำนัก/กอง
	ขั้นตอนประเมินการเลื่อนระดับ เลื่อนขั้น หรือการต่อสัญญาจ้าง(พนักงานจ้าง) ๑. ผู้อำนวยการรับเงินก่อนการเลื่อนขั้นเลื่อนระดับ หรือเพื่อต่อสัญญาจ้าง		๔	๑	ต่ำ 		

ลงชื่อ ผู้รับรอง

(นางสาวฉวีวรรณ แก้วเขียว)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระบาท